

EGY ÉVE MENT EL...
ÉLIÁS RÉKA
(1943–2025)¹

Éliás Réka (Kb. 1971 – 1972)¹

Ritka, hogy az ember már kisgyerekként meghatározó erejű tanáregyéniséggel találkozzon. Réka, vagyis Réka néni ilyen volt.

Már óvodásként zongorázni akartam, mégis, amikor 7 évesen elmentünk a zeneiskolai felvételre, betelt a létszám. – A füle jó, zongorájuk nincs – így összegezve a hegedűt ajánlgatták, de én teljes 7 éves öntudatommal kitartottam a zongora mellett. – Na, csapjátok ide hozzám – legyintett rá Réka néni, és ezzel több évtizedes „szerelem” vette kezdetét.

Néha erőt vett rajtam a lustaság. „Réka néninek ez elég” – közöltem szüleimmel 15 perc gyakorlás után. Másnap az órán aztán csattant fejemen a kotta, és az egyes kilógott az ellenőrzőből: Réka néninek nem volt elég... Legközelebb persze jött a kiérdemelt nagy ötös. Csak ezt a két osztályzatot használta, mindkettőt a megfelelő hatással. Elvárása nem abszolút volt, nagyon is relatív. A tehetségestől a maximumot várta, és kötelességérzetet is ültetett belé. De ő is jóval többet adott a kötelezőnél. A felvételi előtt megkereste nekem Budapest

¹ Az Éliás Réka zongoraművész-tanárról készült fotókat köszönjük Balázsné Szatmári Évának, Éliás Réka egykori kollégájának. (A Szerk. megj.)

legjobb szolfézscsoportját (az áldott emlékű Nógrádi Lászlót), nem izgatta, hogy adminisztratív bonyodalmakat okoz másik kerületbe beíratni. „Urtext, urtext” – kántálta tettetett rémülettel, miközben velem és értem tanulta az akkor vadonatúj hiteles kották használatát. Szombatonként a lakásán tartott másfél–kétórás zongoraórát, persze a heti kettőn felül. Így ismertem meg szüleit: Lajos bácsit és Teri mamát.

Réka egyetlen gyermekként érkezett a háború árnyékában a tisztviselőcsalád gyönyörű Pilvax közti otthonába. Ezt a háború után vagy másfél tucat kényszer-társbérllővel kellett megosszák. Néhány év után kapták vissza a teljes lakást, és a Réka tehetségét szolgáló remek Steinway zongora is megkaphatta a megérdemelt önálló szobát. A zenei gimnázium után a Zenetanárképzőn Tusa Erzsébet keze alatt kivételesen jó zongoristává érett. Nem került ugyan a Zeneakadémiára, de a Magyar Rádióban szólóhangversenyeken játszhatott – melyik tanárképzősnek adatik ez meg?

Sohasem említette, hogy származása miatt hátrány érte volna, pedig bizalmas családi barátság szövődött közöttünk. Máriaremetei nyaralókertjükben az árnyékban bölcs rezignáltsággal üldögélő Lajos bácsi jóvoltából Édesapám már kissé kapatosan, annál nagyobb önbizalommal mászott a cseresznyefára (ami nekem szaktanári tiltás alá esett), Réka enyhe kétségbeeséssel kapkodta a záporozó gyümölcsöt, míg Teri mama és Édesanyám a háttérben szorgalmatoskodva bizonyították, hogy a kulináris élvezetek legfőbb összetevője a szeretet. Az idillt csak Réka mérföldekre hangzó és visszhangzó nevetése törte meg folyton. Ezzel az állandó harsány vidámsággal, bármerre járt, ellenállhatatlanul törte át a mások tartózkodását, s teremtett közvetlen kapcsolatot bárkivel pillanatok alatt.

Éliás Réka

Kezdő tanárként Martonvásárra járt ki, ahol máig megbecsüléssel emlegetik. Mellette a 8. kerületi Vándor Sándor Zeneiskolában kezdett dolgozni, ahol én is a horgára akadtam. Itt is a tanszak központi alakja lett. A kerületből sok jó adottságú gyerek került ki, akiket a zene szeretetére nevelhetett évtizedeken át, nyugdíjba vonulásáig.

Félresikerült házassága, majd agyműtétje visszavettek energiájából. Mikor magára maradt, visszatért a tanításhoz, nyugdíjasként 15 évig Budaörsön segített a Zeneiskolának. Sok panasza volt: a gyerekek két óra között egy percet sem gyakorolnak, zongorájuk sincs, a szülők gyermekmegőrzőnek tekintik a zeneórát. Energikus, magas követelményeket támasztó, másoktól is odaadást elváró lénye nehezen viselte a világ ilyen változását, nem is akart leereszkedni hozzá. Egyedül maradt, lakását állatmenhelyé alakítva seregnyi macska és kutya gondozásában élte ki szeretetét. Életének lángja épp 82. születésnapján, 2025. március 19-én lobbant ki.

Jakab Géza